

[P. Munch.]

faar en større Del af Landet, som han skal knytte sit Arbejde til. Den bliver det ogsaa, fordi det mindre Antal af Folketingsmænd vil blive saaledes stillet i deres Arbejde herinde, at man praktisk talt kun vil kunne vente dette Arbejde gjort af Mennesker, der har nogenlunde hele deres Tid til Raadighed til politisk Gerning, hvorimod andre, Folk, der deltager i Forretningsliv, i Virksomhed af forskellig Art af betydeligt Omfang, i højere Grad vil være afskaaret fra Deltagelse i politisk Gerning, end Tilfældet er i Øjeblikket. Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet pegede i Gaar med Rette paa de Forhold, som her vil gøre sig gældende. Nu deler jeg ganske vist ingenlunde Frygten for, at der skal være nogle Mennesker, som gaar helt op i det politiske Arbejde og derigenom bliver en særlig fordærvet Art, som det øvrige Folk skal passe omhyggeligt paa. Jeg anser det for fuldkommen fornødent, at man har til Deltagelse i politisk Gerning Mennesker, der ofrer sig for denne i et saadant Omfang, at de naar en Sagkundskab og Indsigt paa dette Omraade, som svarer til den, som Deltagere i økonomisk og videnskabelig Virksomhed paa deres Omraader kan faa. Men jeg anser det rigtignok for lige saa ønskeligt, at der samtidig er en levende Vekselvirkning med de Kræfter i Befolkningen, som ikke paa den Maade kan ofre sig for det politiske Arbejde, gennem Repræsentanter for dem her i selve Tinget. Dertil føjer jeg, at givet er det jo ogsaa, at det Ideal, som allerede Mirabeau opstillede for en Rigsdag: at den skulde være et saa tro Spejlbillede af Folket som paa nogen Maade muligt, naas i alt Fald noget nærmere, naar Antallet ikke bliver alt for begrænset.

Det er jo ogsaa en ren Overtro, at der er foregaaet en uforholdsmæssig Vækst af Folketingsmændenes og Rigsdagens Medlemmers Tal i Danmark i Sammenligning med den almindelige Udvikling i det danske Folk. Den Grundlov, der blev givet i 1849, fastsatte et Antal af Folketingsmænd, der svarede til 1 for hver 16 000 Indbyggere og hver 2 000 Vælgere. Den Ordning, vi har i Øjeblikket, svarer til 1 for hver 23 00 Indbyggere og hver 12 000

Vælgere. Uforholdsmæssigt er Tallet derfor ikke i Sammenligning med det, man tænkte sig i 1849. Og tænker man paa Forskellen i Arbejdsstoffet i 50ernes Rigsdage og i Rigsdagen i det Aarhundrede, vi nu lever i, ja, saa er det jo blevet mangedoblet i det Tidsrum. Hermed skal nu ikke være sagt, at man ikke efter min Mening kunde komme til en Indskrænkning af Folketingets Medlemstal. Spørgsmaalet om en Snes Medlemmer mere eller mindre anser jeg ikke for at være afgørende, det er et Hensigtsmæssighedsspørgsmaal, og naar Forskellen ikke bliver større, bliver der jo kun Tale om en Gradsforskel, men jeg har blot ønsket at angive de Grunde, der bevirker, at jeg anser den ret udbredte — ikke saa stærke som udbredte, men virkelig ret udbredte — Almenstemning for en Indskrænkning af Folketingets Medlemsantal for at være lidet sagligt begrundet.

Derimod mener jeg ganske vist, at man kunde gøre, ikke Skade, men virkelig og stor Gavn for det politiske Liv i Danmark, om man i Stedet for at indskrænke Folketingets Medlemstal afskaffede Landstinget. Saaledes som Tilstanden har udviklet sig, ser jeg ikke rettere, end at de aldeles overvejende Vanskeligheder, der nu findes i vort politiske Liv, knytter sig til selve Tokammersystemet, som dette nu har formet sig. Selv under de gunstigste Forhold kræver dette en Dobbeltbehandling af alle Sager, og det tager megen Tid. Dernæst vil det i alle Situationer, hvor der er et Flertal til Venstre i dette Ting, i en Aarrække betyde et uendeligt Tovtrækkeri mellem de to Ting, der ikke blot forlænger den Tid, som det tager at komme til Beslutning, men gør selve Beslutningerne uklare og svage og er Vidnesbyrd om Usikkerhed i Stedet for om Styrke i vore politisk besluttende Myndigheder. Saaledes som Landstinget nu staar overfor Folketinget, kan det, saa vidt jeg kan se, kun løse een Opgave, nemlig den at forsinke Afgørelserne, saa at alle betydningsfulde Beslutninger i dette Land kommer nogle Aar senere, end de er modnede i den offentlige Mening. Det eneste Særpræg, Landstinget efter den bestaaende Forfatning har i Forhold til Folketinget, er jo den, at det er indrettet paa at være nogle Aar efter Tiden, nogle Aar efter det